

Svetové ekonomické fórum

Slovensko potrebuje využiť potenciál širokopásmovej konektivity

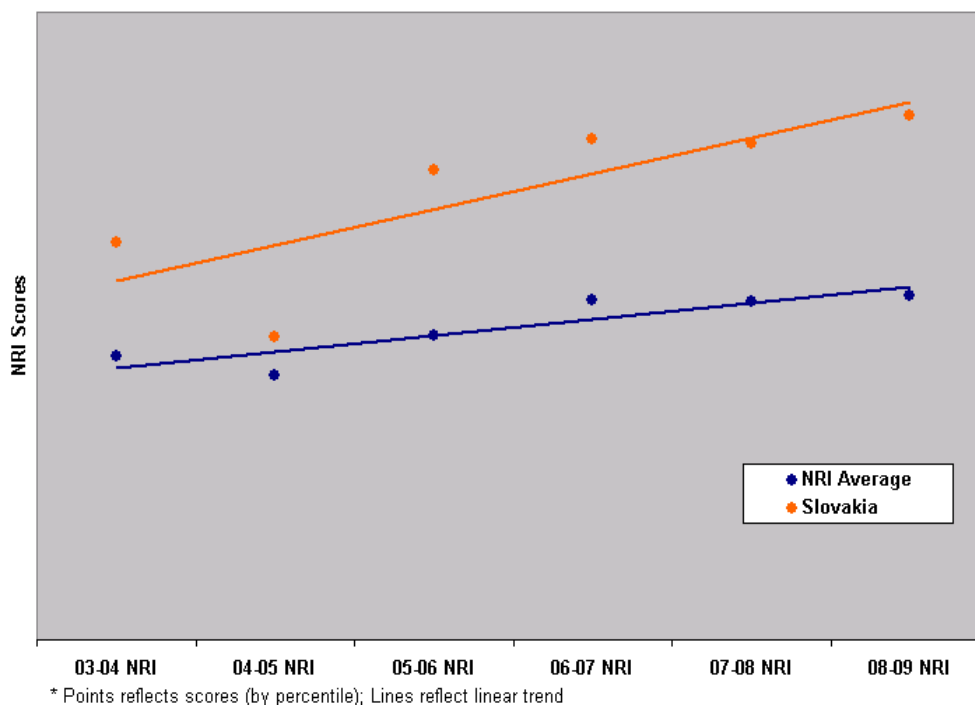
Bratislava, 26. marec 2009

Vysokorýchlostné siete, ako súčasť infraštruktúry krajiny a základ znalostnej ekonomiky, umožňujú ekonomický rast a napomáhajú v boji so súčasnou ekonomickou krízou. Pre mnohé krajiny predstavujú vysokorýchlostné siete výnimočnú a efektívnu príležitosť zvýšiť konkurencieschopnosť a efektívne prekonať fyzické a geografické obmedzenia.

Spoločnosť Cisco, s cieľom zmapovať IKT prostredie krajín, podporuje iniciatívu Svetového ekonomického fóra (WEF), ktoré spolu s INSEAD vydáva Global Information Technology Report - Správu o celosvetovom stave informačných technológií. Správa a v nej definovaný Index sieťovej pripravenosti (Networked Readiness Index – NRI) umožňuje porovnanie krajín vo využívaní informačných a komunikačných technológií (IKT).

Tento rok sa Slovensko umiestnilo na 43. mieste zo 134 krajín. NRI skóre poskytuje aj ďalšie informácie. Tabuľka 1 znázorňuje, že hodnotenie Slovenska má podľa NRI stúpajúcu tendenciu a narastá aj v porovnaní s celosvetovým priemerom NRI. Táto skutočnosť je povzbudivá a naznačuje, že existuje priestor pre zlepšovanie konkurencieschopnosti krajiny, ako aj jej schopnosti ťažiť z potenciálu IKT a širokopásmového pripojenia.

Pre lepšie porovnanie krajín štúdiá využíva **model štádií internetu** a **mapu vývoja IKT**. Porovnanie každej krajiny s krajinami s najlepšimi výsledkami poskytuje referenčné body.

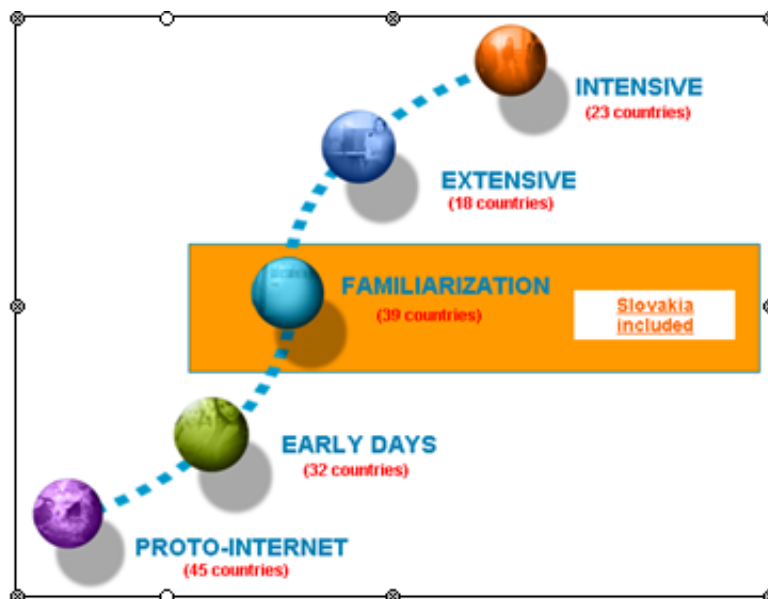

Štádiá internetu

Každé zo štádií internetu sa sústreďuje na jeden alebo viac medzníkov, ktoré krajina dosiahla na ceste k celoplošnej konektivite.

Slovensko spadá do štádia Zoznamovania sa (Familiarization)

Aby krajina dosiahla toto štádium, jej miera využívania internetu musí byť minimálne 15% (podiel ľudí so skúsenosťou s internetom), pričom však samotné pripojenie má

menej než štvrtina domácností. Celosvetovo je v tomto štádiu 39 krajín z celkového počtu 157. V tomto štádiu majú pripojenie do internetu prakticky všetky podnikateľské subjekty (okrem mikro-firiem), ako aj mnohé domácnosti v mestách. Samozrejme, celoštátne priemery stierajú regionálne rozdiely. V prípade Slovenska sú mestá často v pokročilejšom štádiu pripojenia v porovnaní s celoslovenským priemerom. Štádium zoznamovania sa s internetom so sebou prináša vysoké očakávania. Nárast dopytu po online službách a vyššej konektivite predstavuje významný faktor pre rozmach internetu.

Štádiá *Extenzívneho* a *Intenzívneho* využívania

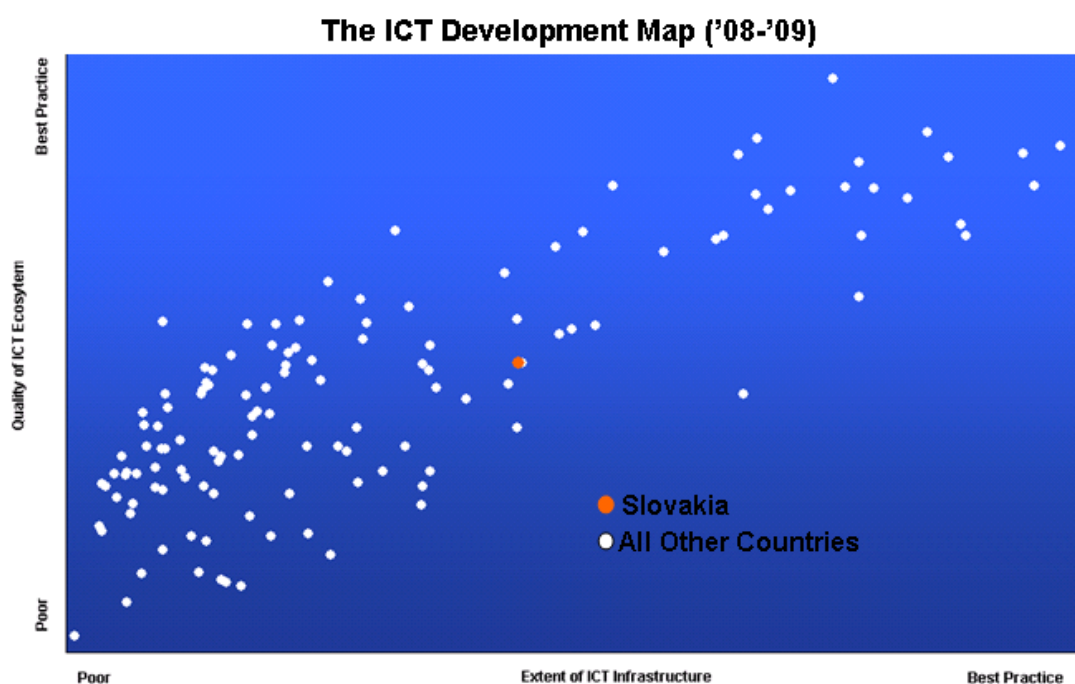
Tieto dve štádiá (celosvetovo 41 krajín) sa sústreďujú na širokopásmové pripojenia. Štádium *extenzívneho* využívania je do značnej miery prechodné, pričom je do internetu pripojená minimálne štvrtina domácností, no širokopásmové pripojenie ešte neprevažuje. V tomto štádiu sa napríklad nachádza väčšina veľkých poľských miest.

V *intenzívnom* štádiu má širokopásmové pripojenie polovica alebo viac domácností (plus všetky firmy a inštitúcie). Tieto krajiny majú zväčša rozvinuté ekonomiky, v ktorých internet používajú v priemere dve tretiny populácie. K najširšie využívaným službám patria elektronický obchod, elektronické služby verejnej správy, biznis spolupráca a sociálne siete, ktoré sa zároveň stali podstatnou súčasťou spoločnosti a ekonomiky.

Mapa vývoja IKT

- „ekosystém“ IKT opisuje inštitucionálne faktory, ktoré prispievajú k podnikateľskej kreativite, ako aj konkurencieschopnosti pri poskytovaní služieb. Tieto faktory sú ťažko merateľné, ale patrí medzi ne právny a regulačný rámec týkajúci sa zavádzania IKT, ako aj všeobecné podnikateľské podmienky.
- Infraštruktúra a kapacita IKT opisujú aktíva, ako napríklad siete a inú infraštruktúru, ako aj prítomnosť schopnosti využívať a spravovať hardvér efektívne.

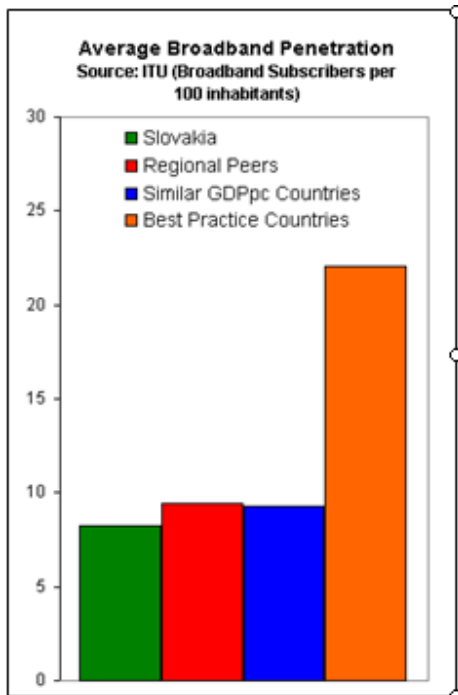
Po revízii Mapy IKT s použitím informácií z NRI (2008-09) môžeme umiestniť 127 ekonomík, pre ktoré sú dostupné dáta (vrátane Slovenska), na dvojdimenzionálny graf infraštruktúry a ekosystému IKT.

Pozícia Slovenska poukazuje na jeho relatívnu výhodu, ale aj na potrebu zlepšovať infraštruktúru a ekosystém IKT v krajine, a tým podporiť zavádzanie technológií. Investície do infraštruktúry sú kľúčové, no ich prínos je omnoho väčší, ak sú realizované v kontexte vhodného ekosystému.

Porovnanie ekosystému Slovenska so susediacimi a podobnými krajinami a s krajinami s najlepšimi výsledkami zvyčajne zdôrazňuje potenciál pre ďalšie zlepšenia v regulačnom, obchodnom a trhovom prostredí. Slovensko je približne na rovnakej úrovni ako jeho susedia a porovnateľné krajiny, avšak do značnej miery zaostáva za krajinami, ktoré rebríček vedú.¹

¹ Pre porovnávaciu analýzu boli použité 3 rôzne skupiny, každá obsahujúca 8 krajín: *Regionálne príbuzné krajiny* (Azerbajdžan, Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Kazachstan, Litva, Rumunsko, Srbsko) sú veľkosťou najpodobnejšie krajiny z regiónu; Krajiny s podobným HDP na 1 obyvateľa (Čile, Česká republika, Maďarsko, Mexiko, Omán, Poľsko, Saudská arábia, Taiwan); a Krajiny s najlepšimi výsledkami (Dánsko, Fínsko, Írsko, Litva, Nový Zéland, Nórsko, Singapur a Spojené Arabské Emiráty) sú krajiny s vysokým hodnotením IKT a s najporovnateľnejšími veľkosťami populácie.

Čo sa týka infraštruktúry, porovnanie výdavkov na IT ako percenta HDP poukazuje na veľmi nízku úroveň investícií do výdavkov na konektivitu. Za povšimnutie stojí aj fakt, že táto nízka úroveň investícií je výrazná v porovnaní s krajinami s najlepšimi výsledkami, ako aj s regionálne príbuznými krajinami.

Táto analýza ekosystému a infraštruktúry hodnotí IKT všeobecne. No dôraz by mal byť čoraz viac kladený na zavádzanie širokopásmového pripojenia. Širokopásmové pripojenie je kľúčovým faktorom mnohých výhod konektivity a preto je vhodné zvážiť trendy v penetrácii širokopásmového pripojenia, ako aj to, ako sú ovplyvnené pozíciou na Mape IKT.

Pokrytie širokopásmovým pripojením na Slovensku je mierne pod úrovňou podobných krajín, no tieto malé rozdiely sú zanedbateľné v porovnaní s rozdielom medzi Slovenskom a krajinami s najlepšimi výsledkami. Pozornosť by sa mala venovať nielen faktu, že tento rozdiel je značný, ale aj tomu, že narastá.

Roky 2005 až 2007 predstavovali obdobie značného rozmachu používania internetu po celom svete. Analýza penetrácie širokopásmového pripojenia za toto dvojročné obdobie potvrdzuje rovnováhu medzi infraštruktúrou a ekosystémom, keďže krajiny na uhlopriečke (ktorá znázorňuje rovnováhu medzi pokrokom v ekosystéme a infraštruktúre) zaznamenali najväčší nárast penetrácie širokopásmového pripojenia. Krajiny so slabým alebo miernym IKT prostredím čelia možnosti ešte výraznejšieho zaostávania v ich schopnosti využívať potenciál sietí pre konkurencieschopnosť a sociálnu interakciu.

Nárast penetrácie širokopásmového pripojenia (percentuálny nárast za 2 roky)

V tomto kontexte by mal nárast penetrácie širokopásmového pripojenia na Slovensku o 5% (z úrovne 3% na 8%) predstavovať výzvu pre ďalšie kroky, pretože krajiny s dobrým umiestnením na Mape IKT zaznamenali nárast ich už aj tak vysokej penetrácie širokopásmového pripojenia na úrovni okolo 7% (na úroveň 22%).

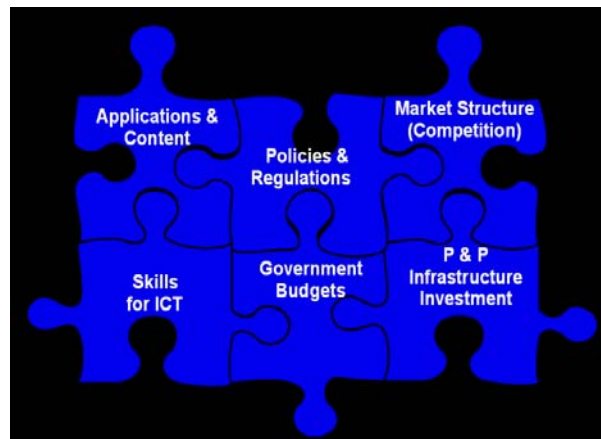
Broadband Penetration Growth (% point increase over two years)

	Poor	Moderate	Good	Best Practice	
Ecosystem			4.7	8.8	Best Practice
	n/a	1.2	6.6	6.7	Good
	0.3	1.5	5.5		Moderate
	0.4	1.2	n/a		Poor
Infrastructure					

Systém hodnotenia sietí a opravných krokov

Aby boli krajiny schopné využiť potenciál, ktorý sa im širokopásmové siete ponúkajú pre ekonomický rast, konkurencieschopnosť a sociálne zaradenie, je nevyhnutné odstrániť nedostatky v ich ekosystéme a infraštruktúre IKT. Z tohto dôvodu bol v tohtoročnom GITR navrhnutý rámec, ktorý umožní vyhodnotenie dôvodov stagnácie a identifikáciu možných opravných riešení.

Šesť oblastí, ktorými sa tento rámec zaoberá, predstavujú kľúčové komponenty „sieťovej stratégie,“ vďaka ktorým môžu krajiny preskakovať jednotlivé štádia využívania internetu. Patria k nim kroky týkajúce sa investícií do infraštruktúry, ktoré poskytujú vynikajúce ekonomické pomery nákladov k výhodám, ako aj mnohé sociálne faktory, spolu s inštitucionálnymi reformami a zmenami postupov, ktoré majú nízke alebo žiadne finančné náklady.

S prekračovaním medzníkov v používaní internetu vo svete a rozširovaním možností konektivity vďaka technológiám prichádza nová éra. Nástup obdobia Web 2.0 s technológiou podporovanými inováciami narazila na výraznú finančnú krízu, ktorej dôsledkom bude významná globálna ekonomická reštrukturalizácia. Ak krajiny pochopia potenciál širokopásmových sietí a budú schopné implementovať vhodné stratégie pre využitie existujúcich príležitostí, získajú výrazné výhody. Podarí sa im nielen zlepšiť konkurencieschopnosť naprieč odvetvami, ale zmenia krízu na príležitosť pre nový rast a tvorbu pracovných miest – podporovanú znalostnou ekonomikou – s výrazným a dlhotrvajúcim dopadom na prosperitu krajiny.

Interaktívne analytické nástroje (profily krajín, dátové tabuľky, trendy)

<http://www.insead.edu/v1/gitr/wef/main/analysis/>